

MISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

KOM(94) 314 endelig udg.
Bruxelles, den 13.07.1994

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RADET

PÅ VEJ MOD EN NY STRATEGI

OVER FOR ASIEN

INDHOLDSFORTEGNELSE

Resumé.....	1
I Overordnede mål.....	3
II Eksisterende EU-instrumenter i forbindelserne med Asien.....	4
III Den Europæiske Unions nye politiske approach over for Asien.....	7
IV EU's nye handels- og samarbejdsstrategi over for Asien...	13
V. Konklusioner.....	23
Bilag 1 De asiatiske lande: Økonomiske basisstatistikker....	25
Bilag 2 Samhandelsstrømmene i Asien.....	26
Bilag 3: EU og Asien: Aftaler, samhandel og bistand.....	30

Resumé

Den nye udvikling i Asien øver i høj grad indflydelse på den internationale økonomiske magtbalance. Ifølge Verdensbankens prognoser vil halvdelen af væksten i den samlede verdensøkonomi i år 2000 finde sted i Øst- og Sydøstasien. Denne vækst vil indebære, at en milliard asiater i år 2000 vil besidde en betydelig købekraft, og at 400 millioner af disse vil have disponible gennemsnitsindkomster, der er lige så høje som - om ikke højere end - niveauet i de europæiske lande eller i USA.

Det er derfor nødvendigt, at Den Europæiske Union prioriterer de asiatiske forhold højere, end det hidtil har været tilfældet.

Unionen skal hurtigst muligt udbygge sin økonomiske aktivitet i Asien med henblik på at bevare sin ledende rolle i verdensøkonomien. Hvis Europa sikrer sig en stærk koordineret tilstedeværelse i de forskellige regioner i Asien, vil det i begyndelsen af det 21. århundrede kunne sikre, at der bliver taget fuldt hensyn til dets interesser i dette område.

Asiens tiltagende økonomiske betydning vil uundgåeligt give sig udslag i voksende pres for at spille en større rolle på internationalt plan. Samtidig har afslutningen på den kolde krig skabt en regional situation kendetegnet af politisk fleksibilitet, som ikke tidligere har været set magen til. Den Europæiske Union bør derfor søge at udbygge sin politiske dialog med Asien og bør desuden søge at finde frem til måder, hvorpå Asien kan inddrages stadig mere i den internationale politiske udvikling, således at der efterhånden bliver tale om et partnerskab mellem ligemænd, som kan spille en konstruktiv og stabiliserende rolle i verden.

For at udnytte disse nye muligheder bør Unionen søge at yde et positivt bidrag til de regionale sikkerhedsdialoger og omhyggeligt følge udviklingen, navnlig på områderne våbenkontrol og ikke-spredning, regionale stridsspørgsmål (Korea, Spratly Islands, Kashmir) og sejlruternes sikkerhed. Spørgsmål vedrørende "good governance", herunder menneskerettighederne, bør også spille en vigtig rolle for Unionens forbindelser med de asiatiske lande.

Det vil i høj grad have betydning for Europas muligheder for at udnytte de foreliggende erhvervs muligheder i Asien, hvilke beslutninger der træffes eller ikke træffes i den private sektor. Unionens mål er at tilstræbe åbning af markedet for både varer og tjenesteydelser og at overvinde hindringer for Europas samhandel og investeringer ved at tilskynde til en erhvervsvenlig lovgivning i Asien. Aktiv medvirken fra de europæiske selskabers side på de asiatiske markeder kan med sikkerhed bidrage til at skabe kvalificeret beskæftigelse til europæiske arbejdere.

Hvis Unionens mål skal føres ud i livet, skal den lægge sig fast på mere fremadvirkende strategier med hovedvægten lagt på stadig mere omfattende og målrettet brug af økonomisk samarbejde som middel til at fremme den europæiske samhandel og de europæiske investeringer. Dette kan nemt realiseres ved hjælp af de foreliggende økonomiske ressourcer.

Reformen af de tidligere centralt styrede økonomier såsom Kina, Indien og Vietnam udgør et yderst vigtigt aspekt ved de afgørende ændringer, der præger hele Asien. En europæisk deltagelse i disse ændringer såvel i institutionel henseende som på den private sektors niveau vil bidrage til at fremme den gensidige forståelse og forbedre de økonomiske forbindelser.

Unionen har i høj grad brug for et samordnet program for "public relations" for derved at styrke sin profil i Asien.

I år 2000 vil Sydasiens stadig rumme den største koncentration af verdens fattigste folk, så udviklingssamarbejdet vil fortsat udgøre et vigtigt bidrag til de asiatiske regerings egne bestræbelser for at mindske fattigdommen. Det er nødvendigt med et øget samarbejde mellem Unionen og dens medlemsstater for at nå op på den kritiske masse og sikre den tilstræbte effekt.

I. Overordnede mål

Asien er som begreb velkendt, men navnet er alligevel en overforenkling: Asien er ikke én region. De 26 asiatiske lande, der behandles i denne meddelelse, har vidt forskellige kulturelle traditioner og forskellige sociale, økonomiske og politiske profiler, selv om industrialiseringen efterhånden gør nogle af disse forskelle mindre udtalte, end det tidligere var tilfældet (1).

Størstedelen af den nuværende og fremtidige politik i Asien har tilknytning til økonomiske spørgsmål. Denne mest tungtvejende del af Unionens politik skal dog ses på baggrund af den politiske og sikkerhedspolitiske magtbalance i regionen.

Overordnede mål

- * At udbygge Unionens økonomiske tilstedeværelse i Asien med henblik på at bevare Unionens ledende rolle i verdensøkonomien. Hvis Europa for alvor vinder fodfæste i Asien, vil det allerede i begyndelsen af det 21. århundrede kunne sikre sig, at der tages fuldt hensyn til dets interesser i denne nøgleregion. Som følge af det høje væksttempo i Asien kan en aktiv deltagelse fra de europæiske virksomheders side også bidrage til at skabe kvalificerede jobs for europæiske arbejdere.
- * At bidrage til stabiliteten i Asien ved at fremme det internationale samarbejde og den internationale forståelse: Unionen skal i dette øjemed udvide og uddybe sine politiske og økonomiske forbindelser med landene i Asien.
- * At fremme den økonomiske udvikling i de mindre velstillede lande og regioner i Asien. Da Asien i en overskuelig fremtid vil vedblive med at rumme verdens største koncentration af fattige, vil det være nødvendigt, at Unionen og dens medlemsstater vedbliver med at bidrage til fattigdomsbekæmpelse og bæredygtig vækst.
- * At bidrage til udviklingen og konsolideringen af demokratiet og retssikkerheden samt respekten for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder i Asien.

Prioritering

Hvis EU skal føre disse mål ud i livet, vil det kræve en stor indsats i form af omlægning af den aktuelle politik og øget aktivitet på nye områder. Indsatsens omfang indebærer, at de disponible ressourcer skal udnyttes mere effektivt. Det vil ikke mindst blive nødvendigt med et tættere samarbejde inden for Unionen.

Det forudsætter også en klar "policy"-prioritering for hele Asien, som kan følges op på de måder, som er de mest velegnede på baggrund af det enkelte lands og den enkelte regions individuelle situation:

(1) De 26 lande, som denne meddelelse gælder for, kan opdeles på 3 geografiske regioner: De 8 lande i Østasien (Kina, Japan, Nord- og Sydkorea, Mongoliet, Taiwan, Hongkong, Macao), de 10 lande i Sydøstasien (Brunei, Indonesien, Malaysia, Filippinerne, Singapore, Thailand, Cambodja, Laos, Vietnam og Burma) og de 8 lande i Sydasien (Indien, Pakistan, Bangladesh, Sri Lanka, Nepal, Bhutan, Maldive og Afghanistan). Forbindelserne med de 5 centralasiatiske republikker behandles i øjeblikket i sammenhæng med SNG og medtages derfor ikke her.

- * At vedblive med at styrke Unionens bilaterale forbindelser med individuelle lande og regioner i Asien
- * At styrke Europas profil i Asien
- * At støtte de asiatiske landes samarbejdsbestræbelser på regionalt og subregionalt plan såsom ASEAN's Regional Forum med henblik på at styrke freden og sikkerheden i regionen og generelt at udbygge Unionens forbindelser med regionale grupper såsom ASEAN og SAARC.
- * At inddrage de asiatiske lande mere i det internationale samarbejde og navnlig at opmuntre dem til at spille en mere aktiv rolle under multilaterale aktioner med henblik på at bevare fred og sikkerhed på internationalt plan. Samt at udbygge forbindelserne med de asiatiske lande i multilaterale fora og opmuntre til øget asiatisk deltagelse i de multilaterale organisationer.
- * At træffe alle nødvendige foranstaltninger til sikring af åbne markeder og et ikke-diskriminerende erhvervsklima, der kan føre til øget samhandel og investeringssamarbejde mellem Europa og Asien.
- * At integrere de asiatiske lande, der er på vej fra statskontrol til markedsorienterede økonomier, i det åbne markedsbaserede internationale handelssystem.
- * At bidrage til bæredygtig udvikling og formindskelse af fattigdommen i de mindst velstillede lande i Asien.

II. Eksisterende EU-instrumenter i forbindelserne med Asien

Når der således foreslås nye strategier for Asien, skal det tilføjes, at Den Europæiske Union ikke starter på bar bund: Unionen har allerede indhøstet betydelige erfaringer i Asien:

Bilaterale forbindelser

Som det også er tilfældet mange andre steder, har EU traditionelt et bilateralt samarbejde med mange lande og regioner i Asien i henhold til handels- og samarbejdsaftaler (se bilag III, tabel 1).

EU har også en velstruktureret politisk dialog med de fleste partnere i Asien.

På bilateralt plan gælder det Japan (på basis af en EU/Japan-fælleserklæring), Kina (på det seneste brevveksling mellem dette land og EU), Indien (på basis af den politiske fælleserklæring af december 1993) og Pakistan. Der er indgået en principaftale med Sri Lanka om indledning af dialogen, selv om dette endnu ikke er sket i praksis. Sydkorea har anmodet om et formaliseret arrangement.

På regionalt plan finder der en politisk dialog sted med ASEAN (der er ingen bilateral dialog med ASEAN's enkelte medlemmer). Det er bestemt, at der årligt skal afholdes et EU/ASEAN-møde på minister- eller topembedsmandsplan, og der afholdes yderligere hvert år et ministermøde inden for rammerne af ASEAN's postministerielle konference, hvor EU deltager i forhandlingerne sammen med USA, Canada, Australien, New Zealand, Sydkorea og Japan.

Mere generelt deltager EU i den eneste kollektive regionale sikkerhedsdialog, ASEAN Regional Forum (se side 9), der omfatter de fleste asiatiske lande og vil samles årligt med virkning fra i år.

Den politiske dialog har navnlig fundet sted på minister- eller topembedsmandsplan og enten i troika-form eller med formandskabet og Kommissionen.

For femten år siden havde Kommissionen kun én delegation i Asien, nemlig i Tokyo. I dag er der 10 delegationer i Asien (se listen i bilag III, tabel 1).

Multilateralt samarbejde

Unionen er inden for FN-systemets rammer i gang med en vidtspændende dialog med Asien om emner af fælles interesse på området international fred og sikkerhed. Unionen har i de seneste år øget sit økonomiske samarbejde med de asiatiske lande betragteligt. Dette er ikke kun sket inden for rammerne af GATT, hvor de asiatiske landes betydning har været stærkt voksende svarende til deres voksende vægt i verdenshandelen, men også i FN-fora såsom UNCED eller CSD og i OECD med Japan (og i nær fremtid Korea).

Handelspolitik

Både generelt og over for de asiatiske lande har Unionens handelspolitik altid været båret af et aktivt engagement i handelsliberalisering inden for det multilaterale system med respekt for alle de regler og forpligtelser, dette indebærer. Forbedret markedsadgang for Unionens eksportører har med held været søgt virkeliggjort inden for Uruguay-runden og en række andre aktioner på internationalt plan. Unionen har også via sine bilaterale forbindelser søgt at forbedre markedsadgangen for det europæiske erhvervsliv.

Handelsfremme på europæisk plan for de europæiske virksomheder på de asiatiske markeder har i forskelligt omfang været praktiseret i hele regionen. Det er dog Unionens medlemsstater individuelt, der har stået for den mest omfattende fremme af handel (og investeringer) mellem Europa og Asien.

Unionen råder over en række handelspolitiske instrumenter: antidumpingforanstaltninger og beskyttelsesforholdsregler. Disse er i fuld overensstemmelse med Unionens multilaterale forpligtelser og tilsagn, der begrænser brugen deraf tilsvarende. På tekstilområdet vil alle eksisterende restriktioner i henhold til multifiberaftalen blive afviklet over ti år, således som det er aftalt i Uruguay-rundens regi.

Udviklingsbistand

Fra 1976 til 1991 udbetalte Den Europæiske Union bistand til Asien på mere end 32 mia. ECU. Dette gør Unionen til Asiens næststørste donor efter Japan, men med et tre gange så stort beløb som USA. Af det samlede beløb, som er udbetalt af Unionen, stammede ca. 11% fra det særlige budget for de asiatiske og latinamerikanske lande, som forvaltes af Kommissionen (se bilag III, tabel 3). Kun en lille del af dette beløb gik til økonomisk samarbejde, og resten blev overvejende anvendt til udviklingsprojekter for landdistrikter og fødevarehjælp. Uanset hvor effektiv denne bistand kan have været hidtil, blev det imidlertid anset for nødvendigt at tage dens

effektivitet op til fornyet vurdering for at tilpasse metoderne efter de ændrede forhold i store dele af Asien.

Der blev taget et vigtigt indledende skridt i forordningen af 1992 om udviklingslandene i Asien og Latinamerika. Forordningen indeholder bestemmelser om to hovedsamarbejdsområder: (i) udviklingsbistand til de fattigste lande og befolkningsgrupper og (ii) økonomisk samarbejde med lande eller regioner med store vækstmuligheder. Der skal inden for begge former for samarbejde tages hensyn til de miljømæssige aspekter. En virkelig nyskabelse i forordningen er, at det økonomiske samarbejde skal sigte mod at forbedre erhvervsklimaet og lovgivningen i partnerlandene med henblik på at stimulere samhandel og investeringer i begge retninger med den private sektors direkte medvirken til gavn for både Unionen og partnerlandet.

I 1991 vedtog EF-Rådet og dets medlemsstater en resolution om menneskerettigheder, demokrati og udvikling. På dette grundlag prioriterer EU særlige aftalte foranstaltninger, hvis sigte er at konsolidere demokratiet og fremme menneskerettighederne i visse asiatiske lande, særdeles højt. Denne form for aktivitet bliver stadig mere varieret og dækker områder som f.eks. støtte til afholdelse af valg, NGO, frie medier, udsatte grupper og information om, og følsomhed over for, menneskerettigheder.

I 1993 blev kun 12% af EU-bistanden til Asien anvendt til økonomisk samarbejde, selv om Asien i en årrække har haft mange udviklingslande med høj økonomisk vækst. Resten blev anvendt til aktiviteter, hvis overordnede mål var fattigdomsbekæmpelse (broderparten gik til Sydasiens). Både i Kina og Indien var EU's største aktivitet i 1980'erne et udviklingsprojekt i mejerisektoren overvejende finansieret via fødevarerhjælpsbudgettet.

Samarbejde i bestemte sektorer. En række former for faglig bistand og samarbejde finansieres over særlige budgetposter vedrørende eksempelvis energi, miljø, tropisk skov, videnskab og teknologi, AIDS-forebyggelse og narkotikakontrol.

NGO. Der ydes omfattende støtte til ikke-statslige organisationer inkl. visse landsspecifikke NGO-fonde (f.eks. for Cambodja eller Vietnam).

Humanitær bistand. Flygtninge- og katastrofebistand udgør vigtige bidrag i bestræbelserne for at mindske lidelserne i Asien.

GSP. Unionen er sig fuldt ud bevidst, at det er vigtigt for udviklingslandene at have adgang til dens marked. I dette øjemed er der ensidigt tilbudt de asiatiske udviklingslande præferencemarkedsadgang i mange år under EU's generelle toldpræferenceordning. I virkeligheden kommer denne ordning først og fremmest de asiatiske lande til gode, idet disse i 1992 tegnede sig for så meget som 72% af Unionens import under ordningen. Den 1. juni 1994 vedtog Kommissionen en meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om revision og ajourføring af de principper, der skal følges ved udarbejdelsen af den nye ordning, der skal anvendes i perioden 1995-2004. Kommissionen vil i nær fremtid fremsætte sine detaljerede forslag til den operative ordning, der vil blive taget i anvendelse den 1. januar 1995; den nye ordning vil i højere grad end hidtil blive baseret på et udviklingsbegreb.

Stabex blev i 1987 udvidet til også at gælde for Bangladesh og Nepal under en femårig ordning og i 1988 for Burma. Disse lande er de eneste i Asien, som har nydt godt af Stabex.

Investeringer og finansielle faciliteter

EIB. Ud over sine bidrag til en afbalanceret udvikling inden for Unionen finansierer Den Europæiske Investeringsbank investeringsprojekter i tredjelande. Siden 1992 har EIB udvidet sin udlånsvirksomhed til en række regioner i Asien og Latinamerika på forsøgsbasis. Ordningen er åben for lande, der ønsker en samarbejdsaftale med Unionen. Der stilles en samlet tildeling på 250 mio. ECU om året til disse landes rådighed. I ordningens første anvendelsesår blev der ydet lån på tilsammen 100 mio. ECU til projekter i Asien.

ECIP. Der ydes via **European Community Investment Partners** støtte til joint ventures i Asien, Latinamerika og Middelhavslandene med deltagelse af lokale og europæiske virksomheder. I perioden 1988-1993 blev der godkendt 292 projekter med en samlet ECIP-finansiering på ca. 30 mio. ECU i Asien.

III. Den Europæiske Unions nye politiske approach over for Asien

1. Begrundelsen for tættere politiske forbindelser

Indledning

Den Europæiske Union har bl.a. til opgave at udvikle en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, således at den både kan beskytte sine interesser og værdier og spille en konstruktiv rolle i den internationale politik.

Asiens voksende relative vægt i verdensøkonomien bevirker, at regionens politiske vægt på den internationale politiske scene også forøges kraftigt.

I bestræbelserne for at bevare Europas fremtrædende plads i verden er det afgørende, at der tages højde for disse nye asiatiske magters opståen.

Opretholdelsen af fred og stabilitet i Asien er en faktor, der har stor betydning ikke alene for beskyttelsen af Unionens interesser i denne region, herunder de økonomiske interesser, men også for respekten for de internationale forpligtelser og aftaler, som er afgørende for Unionens egen sikkerhed, f.eks. aftalerne om ikke-spredning. Det er derfor vigtigt, at Unionen opbygger en kapacitet, der gør det muligt for den at spille sin egen rolle i regionen.

1.1 Sikkerhedsarrangementer i Asien

Der er et gradvist, men dybtgående skift i gang i de politiske og sikkerhedsmæssige forbindelser mellem Asien og stormagterne som følge af en kombination af økonomisk vækst i hastig spredning og afslutningen på den kolde krig.

Set ud fra et sikkerhedspolitisk synspunkt er USA fortsat den vigtigste aktør i regionen, og den aktuelle situation er kendetegnet af et spindelvæv af bilaterale sikkerhedsarrangementer mellem De Forenede Stater og en række asiatiske lande. Der synes ikke i øjeblikket at være noget asiatisk land eller nogen anden magt, der kan overtage USA's rolle.

USA er i færd med at udvikle mere pragmatisk betonedede forbindelser med de asiatiske lande. Medens USA under den kolde krig var rede til at lade sine økonomiske interesser være underordnede i forhold til inddæmningsmålet (containment), fokuserer det nu i stadig højere grad på de økonomiske aspekter ved forbindelserne.

Et yderligere tegn på et sådant skift i USA's politik over for Asien er den nyligt truffene beslutning om (med enkelte undtagelser) at øge mestbesgunstigelsesbehandlingen af den kinesiske eksport til USA. Dermed ophævede USA sammenbindingen af samhandel og menneskerettigheder. Dette skift kan også betragtes som et skift hen imod en mere langsigtet strategi, hvis formål er at øve indflydelse på udviklingen i Kina ved at integrere Kina endnu mere i verdenshandelen og de internationale økonomiske forbindelser.

Japan nyder godt af et privilegeret sikkerhedspolitisk forhold til USA. Den japanske forfatning gør det umuligt for Japan at erklære krig og forbyder brug af japanske tropper uden for Japan. Det har dog været muligt at deltage i visse internationale fredsbevarende aktioner.

I kølvandet på Sovjetunionens opløsning forsøgte Rusland at rette blikket indad og afholde sig fra at spille nogen aktiv rolle, men det er dog stadig et land, man må regne med, navnlig hvad angår udviklingen i Nordkorea.

Pakistan (via sit engagement i Afghanistan), Kina og Indien spiller en vigtig rolle i det tidligere sovjetiske Centralasien, der er af central betydning for Ruslands stabilitet og fremtidige udvikling.

Kort efter afslutningen på 2. verdenskrig opnåede de europæiske magters daværende kolonier i Asien deres selvstændighed, hvilket førte til en næsten komplet tilbagetrækning af europæiske tropper fra regionen. Hongkong og Macao vil vende tilbage til Kina i 1997 hhv. 1999. Dette har bevirket, at den europæiske indflydelse på udviklingen i Asien i mange år overvejende har fundet sted via samhandelen og investeringerne samt udviklingssamarbejde og kulturudveksling. Det skal dog bemærkes, at nogle medlemsstater stadig har betydelige interesser i regionen og opretholder forbindelser, der omfatter en sikkerhedskomponent (f.eks. Five Power Defence Arrangement, der binder Det Forenede Kongerige sammen med Malaysia og Singapore).

1.2 Politisk og sikkerhedsmæssigt samarbejde mellem de asiatiske lande

De formindskede spændinger i verden har gjort det muligt for de asiatiske lande at tage det første beskedne skridt i retning af at udvikle en asiatisk identitet og opdyrke en asiatisk approach til løsning af asiatiske problemer med udgangspunkt i det subregionale plan.

Det ændrede styrkeforhold over for ikke-asiatiske magter giver sig udslag i politisk selvtillid, navnlig og stærkest demonstreret blandt landene i Sydøstasien, der ikke længere tøver med at sætte spørgsmålstejn ved vore moralske værdier og samfundssystemer.

Økonomisk vækst og imitationseffekter har dæmpende indvirkning på spændingerne inden for de enkelte regioner: der er almindelig enighed i Asien om, at vækst fører til velstand, der igen giver stabilitet og sikkerhed. Men den økonomiske vækst gør det også muligt at øge militærbudgetterne: en række lande, navnlig i Sydøstasien, har aktivt forøget deres kapacitet, navnlig i flåden, og på trods af den økonomiske væksts beroligende indvirkning foreligger der stadig et antal potentielt alvorlige regionale urocentre (Spratly Islands, Kashmir).

De første skridt i retning af et regionalt sikkerhedsforum er ved at blive taget i ASEAN's regi, men der er samtidig tegn på, at Asien er ved at bevæge sig i retning af en klassisk balance baseret på såkaldt "magtdiplomati" (powers diplomacy).

Der har længe været forbindelser mellem Unionen og ASEAN. Der foreligger en formel EU/ASEAN-aftale (1980). EU deltager i ASEAN's årlige postministerielle konference, som herefter vil omfatte det nyoprettede regionale sikkerhedsforum ARF (ASEAN Regional Forum). ARF vil samles for første gang i år. Medlemskredsen omfatter de fleste af landene i Asien på nær Nordkorea plus Noramerika, EU og Rusland. I overensstemmelse med selve grundprincippet bag ASEAN skal drøftelserne være konsensus-orienterede, og deltagerne skal utvetydigt sigte mod at undgå konfrontationer.

Selv om ARF med tiden kan udvikle sig til et overordnet sikkerhedsforum for hele Asien, vil der sandsynligvis opstå subregionale grupperinger, som tager sig af særlige problemer såsom problemerne i Nordøstasien. Disse subregionale grupperinger vil muligvis kunne fungere inden for rammerne af ARF. De erfaringer, som de europæiske lande har indhøstet med CSCE's oprettelse og funktion, kan være af en vis relevans i denne forbindelse.

1.3 Asiens fremmarch i verdenspolitikken

Asiens og de enkelte asiatiske landes voksende styrke bevirker imidlertid, at denne region vil have ambitioner om at spille en mere fremtrædende rolle på internationalt plan. Kontinentets indflydelse vil snarere blive baseret på økonomisk betydning end på militær styrke.

I sammenhæng med debatten om omstruktureringen af De Forenede Nationers Sikkerhedsråd er det allerede godtgjort, at Asien ønsker en forstærket og også en permanent repræsentation. Nogle af de vigtigste asiatiske lande føler sig berettiget til en plads som fast medlem af Sikkerhedsrådet. På baggrund af det særlige ansvar, der knytter sig til at være et fast medlem af Sikkerhedsrådet, er dette et klart tegn på, at disse lande har en ambition om ikke alene at gøre sig gældende på politiske områder, der vedrører Asien, men også på mere vidtspændende områder.

Et andet forhold, der peger i samme retning, er visse asiatiske landes deltagelse i internationale fredsbevarende aktioner uden for Asien. Det er klart i Unionens interesse, at ansvaret for sådanne aktioner deles af så mange lande som muligt.

2. Særtræk ved den nye politiske approach over for Asien

2.1 Udbygning af den politiske dialog med Asien

Den politiske dialog mellem Unionen og Asien bør udformes inden for følgende parametre.

Den politiske dialogs legitimitet skal skabes af Rådet og Europa-Parlamentet, idet Kommissionen skal spille den særlige rolle, der er blevet den tillagt. Rådets holdninger over for Asien er dels et spejlbillede af de forskellige historisk betingede forbindelser mellem de individuelle medlemsstater og regionen, dels et udtryk for medlemsstaternes aktuelle interesse i at udbygge disse forbindelser, ofte baseret på økonomiske betragtninger. De forpligtelser, som Unionen har indgået som led i globale arrangementer, spiller også en vigtig rolle. Europa-Parlamentet har tilpasset sine strukturer og arbejdsmetoder efter sit voksende ansvar i medfør af Maastricht-traktaten. Dets interparlamentariske delegationer,

sektorudvalg og ad hoc-missioner har etableret kontakter med alle større lande i regionen.

Asien er for sin del til stadighed gået ind for, at Den Europæiske Union skal være mere udadvendt, fordi den derved bliver en større kilde til indkomster og investeringer for de asiatiske lande. Asien har bestandig opmuntret Europa til at udvise større interesse for regionen. De asiatiske lande har dog afholdt sig fra at være alt for specifikke i deres ønsker om, hvilke nøjagtige emner de gerne så bearbejdet yderligere i en politisk dialog med Unionen. Dette kan tilskrives en vis usikkerhed med hensyn til, hvorledes Unionen arbejder (repræsentation), og til dels en antagelse om, at Unionen er vanskelig at forhandle med (Uruguay-runden).

Den grundlæggende målsætning for de kommende års politik over for Asien skal derfor være at øge de asiatiske landes interesse i og kendskab til Unionen og at vise de asiatiske lande, at Europa både kan og vil yde et positivt bidrag til en fredelig udvikling og en øget stabilitet i regionen. Navnlig bør EU udbygge sin politiske dialog med de lande i regionen, der både er rede til og i stand til at yde et mærkbart bidrag til opretholdelsen af fred og stabilitet i regionen.

2.1.1 Den Europæiske Union har allerede indledt en politisk dialog med en række asiatiske lande og landegrupper og er i færd med at påbegynde dialoger med yderligere en række lande. De allerede førte dialoger har typisk omfattet en præsentation af parternes generelle situation efterfulgt af drøftelser af regionale og globale problemer. Det kan dog være ønskeligt at fokusere på bestemte emner med hensigtsmæssig forberedelse og opfølgning. En måde at opnå dette på kunne være at afsætte særlige trojka-møder til aftalte emner, som parterne får tilstrækkelig tid til at behandle detaljeret.

I fremtiden bør der gøres en større indsats for at udbygge den politiske dialog på ekspertplan med henblik på at uddybe dialogen og om muligt gøre den mere operationel.

2.1.2 Unionen deltager i ASEAN Regional Forum, der sikrer en vidtspændende dialog om sikkerhedsspørgsmål, som vedrører størstedelen af de asiatiske Stillehavslande. Unionen må følge udviklingen i ARF og finde frem til måder, hvorpå den kan yde sit eget særlige bidrag til drøftelsen af sådanne spørgsmål.

2.2 Emner for politiske drøftelser

1. Våbenkontrol og ikke-spredning

Den hurtige økonomiske vækst, de territoriale stridigheder, de stadig mere ambitiøse våbenprogrammer, mulighederne for øget mistillid i en så stor region og de multilaterale organisationers svaghed, når det gælder politisk konsultation, er alle faktorer, der kan føre til regionale konflikter i Asien, som kan forrykke den internationale ligevægt og krænke målene for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Medens verdens samlede militærudgifter i 1993 faldt med 20%, voksede disse udgifter i Asien betragtet isoleret.

Den Europæiske Union anser politikken for våbenkontrol og ikke-spredning af masseudryddelsesvåben (nukleare, kemiske og biologiske våben samt ballistiske missiler) for at udgøre vigtige dele af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Der er tale om områder, hvor der er stor sandsynlighed for en fremtidig fælles aktion. EU bør undersøge mulighederne for at videreføre eller indlede dialoger med de asiatiske lande vedrørende nogle af disse emner.

EU kan f.eks. lægge hovedvægten på følgende under forhandlingerne:

* **Konventionelle våben.** FN-registret over konventionelle våben var resultatet af et fælles EU/Japan-initiativ og blev påbegyndt i begyndelsen af 1993. Indsamling og publikation af data er en vigtig tillidsskabende foranstaltning, når det drejer sig om overførsel af konventionelle våben. EU har allerede indledt en dialog med mange af regionens lande om behovet for at forbedre registrets dækning og effektivitet, og denne dialog bør fortsætte.

På FN's 48. generalforsamling begyndte verdenssamfundet at nyvurdere "konventionen om forbud mod eller begrænsning af brugen af visse konventionelle våben, der kan anses for overdrevent skadelige eller for at have vilkårlige virkninger", navnlig med henblik på at undersøge en ændring af dens protokol II om fodfolksminer. Disse forhandlinger vil være ved indtil 1996. Et vellykket resultat vil være af fælles interesse for EU og de asiatiske lande, da sådanne miner benyttes under konflikter i regionen.

* En uendelig og ubetinget forlængelse af traktaten om ikke-spredning i 1995 er et af de vigtigste kortfristede mål for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. EU vil fortsat arbejde for at forbedre traktatens dækningsområde. Samtidig vil Unionen gøre et stort diplomatisk arbejde over for de lande i regionen, der er medlem af traktaten, med henblik på at føre målet om en sådan forlængelse ud i livet.

* **Styrkelse af IAEA's beskyttelsessystem.** De internationale spændinger, der opstod som følge af Nordkoreas holdning til inspektioner på atomkraftområdet, understreger behovet for at øge effektiviteten og bevare troværdigheden af IAEA's beskyttelsessystem. Denne udfordring for verdenssamfundet åbner også mulighed for øget samarbejde mellem EU og de asiatiske lande.

* **Eksportpolitik for følsomme varer og teknologier.** Som følge af de asiatiske landes industrielle og kommercielle dynamik og uddybningen af deres i forvejen veludviklede teknologiske formåen som leverandører er de allerede vigtige leverandører af varer og teknologier, som kan være følsomme, når det drejer sig om spredning af masseudryddelsesvåben, det være sig kemiske, ballistiske, biologiske eller nukleare. (Ifølge IAEA er Asien den eneste region i verden, hvor der er voksende anvendelse af kernekraftværker til elproduktion, idet antallet af kernekraftværker efter alt at dømme vil blive fordoblet fra 70 i 1992 til 140 i 2010). Det er overordentlig vigtigt, at der indledes en dialog mellem EU og Asien på grundlag af målene om ikke-spredning og legitim industriel, teknologisk og handelsmæssig udvikling.

* **Konventioner om forbud mod kemiske og biologiske våben.** En hurtig og konkret gennemførelse af forpligtelserne i konventionen af 1993 om forbud mod kemiske våben og en stramning af bestemmelserne i konventionen af 1972 om forbud mod biologiske våben er på kort sigt vigtige mål for EU som led i en tilstræbt konsolidering af det internationale ikke-sprednings- og nedrustningssystem. Det vil være hensigtsmæssigt, at EU søger disse målsætninger virkeliggjort som led i dialogen med de asiatiske partnere.

* **Omfattende traktat om forbud mod atombombeforsøg.** EU støtter aktivt de bestræbelser, som nedrustningskonferencen i Genève udfolder for at indgå en universel og kontrollerbar traktat, og bør tilskynde sine asiatiske partnere til at tilslutte sig denne støtte.

2. Menneskerettigheder

Udviklingen og konsolideringen af demokrati, retssikkerhed og respekt for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder udgør tilsammen et vigtigt mål for Den Europæiske Unions udenrigspolitik. For menneskerettighedernes vedkommende er formålet med EU's overordnede approach en tilslutning til eksisterende internationale standarder, således som de er fastsat i de relevante internationale instrumenter, som de fleste eller samtlige asiatiske lande har underskrevet. I denne henseende bør Unionen opmuntre alle lande til at underskrive og fuldt ud efterleve alle relevante internationale instrumenter. Den Europæiske Union søger bl.a. at føre denne målsætning ud i livet ved dialog i henhold til wienererklæringen og handlingsprogrammet fra FN's internationale menneskerettighedskonference (1993), som både Unionen og de asiatiske lande aktivt bidrog til at gøre til en succes.

Først og fremmest vil dialogen om menneskerettigheder overvejende finde sted i sin egen kontekst og i hensigtsmæssige fora såvel bilateralt som multilateralt såsom FN's menneskerettighedskommission, hvor de pågældende landes regeringer underkastes en særdeles nøje undersøgelse.

Begrebet indbyrdes forbindelse mellem menneskerettigheder, demokrati og udvikling bør tage sit udgangspunkt i den antagelse, at økonomisk udvikling kan føre en gradvis opbygning af et borgersamfund med sig og derved forbedre udøvelsen af menneskerettighederne, der omvendt også kan være en vigtig udviklingsfremmende faktor.

Desuden skal der lægges vægt på at fremme den lovgivningsmæssige og institutionelle reform, og der kan i sammenhæng hermed overvejes faglig uddannelse, ydelse af stipendier, besøg og seminarer.

3. Narkotika

Narkotikaproblemet udgør et globalt problem og betragtes i dag som en alvorlig trussel mod stabiliteten og demokratiet i de samfund, der konfronteres med det. Narkotikahandelen, -produktionen og -forbruget er også et problem for regionerne i Asien og har store virkninger i de europæiske økonomier og for sikkerheden og stabiliteten i EU. Der er almindelig enighed om, at problemet er af global karakter, og at det er nødvendigt med et samarbejde på internationalt plan. Den Europæiske Union har derfor allerede taget initiativ til en dialog om narkotika og narkotikarelaterede spørgsmål med visse asiatiske lande som f.eks. Indien og Kina. Denne approach skal udbygges med henblik på at skærpe opmærksomheden over for narkotikaproblemet på højeste politiske plan. Nødvendigheden af systematisk at medtage narkotikaspørgsmålet i den politiske dialog er fastlagt og analyseret i en meddelelse om en handlingsplan for narkotikabekæmpelse i Den Europæiske Union, som Kommissionen for nylig forelagde Rådet og Europa-Parlamentet. På Korfu tillagde Rådet allerede gennemførelsen af denne handlingsplan på narkotikaområdet højeste prioritet. Det umiddelbare sigte med en politisk dialog om narkotika med de asiatiske lande skal være at forbedre de pågældende landes muligheder for og villighed til fuldt ud at engagere sig i bekæmpelsen af narkotika. Et yderligere sigte vil være tredjelandes ratifikation af De Forenede Nationers tre konventioner om narkotika og psykotrope stoffer.

IV. Den Europæiske Unions nye handels- og samarbejdsstrategi over for Asien

1. Begrundelsen for en ny handels- og samarbejdsstrategi

1.1 Den økonomiske vækst i Asien

Europas interesser i Asien er (i) at nyde godt af de økonomiske muligheder og tage de økonomiske udfordringer op i denne region, som bl.a. rummer de lande i verden, der har den kraftigste økonomiske vækst, og som i år 2000 måske vil tegne sig for mellem en fjerdedel og en tredjedel af verdensøkonomien, (ii) at integrere de asiatiske lande såsom Kina, Indien og Vietnam, der er på vej fra statskontrol til markedsøkonomi, i det internationale åbne markedsbaserede samhandelssystem og (iii) at bistå med løsningen af det enorme problem, som fattigdomsbekæmpelsen udgør.

For at bistå med virkeliggørelsen af disse mål og forberede de asiatiske magters voksende internationale betydning er det nødvendigt, at Den Europæiske Union tillægger Asien højere prioritet, end det hidtil har været tilfældet. Det er også nødvendigt, at Unionen omlægger sin politik over for landene og regionerne i Asien fra en defensiv til en fremadvirkende politik. Dette kan kun virkeliggøres ved en koordineret indsats fra Unionens og dens medlemsstaters side og med den europæiske private sektors direkte medvirken.

Særtræk ved den økonomiske vækst i Asien. Den økonomiske vækst i de tre asiatiske regioner er analyseret og beskrevet i detaljer. De vigtigste særtræk, som har direkte indvirkning på Den Europæiske Unions nye strategier, er følgende:

* **Variationer i vækst:** Den gennemsnitlige vækst i BNI per capita i Østasien androg i perioden 1965-1990 5,5%. Sydøstasien lå ikke væsentligt under dette tal, men gennemsnitstallet dækker over betydelige variationer. Ganske vist er nogle af verdens rigeste lande beliggende i Øst- og Sydøstasien, men det er nogle af de fattigste også (f.eks. Mongoliet, Burma, Cambodja, Laos og Vietnam). Sydøstasien har i gennemsnit haft mindre kraftig vækst (1,8% i samme tidsrum), men der har også i nogle tilfælde været tale om en mærkbar velstandsfremgang.

* **Hurtig spredning af væksten:** Den økonomiske vækst i Asien har bredt sig meget hurtigt fra land til land og fra region til region.

Som følge af de ovennævnte to punkter vil det være nødvendigt, at Den Europæiske Unions strategier gøres fleksible og modulopdelte, således at ændringer i alle tre asiatiske regioner kan foregribes, og det vil desuden være nødvendigt at afpasse dem efter de særlige forhold i de forskellige lande og regioner i Asien.

Fortsat kraftig vækst i de fleste asiatiske udviklingslande. På trods af afmatningen i Japan og størstedelen af Europa (samt i USA indtil 1993) mener IMF, at Asiens BNI gennemsnitlig vil være vokset med 44% fra 1990 til 1995 (sammenlignet med 16% for Latinamerika, 11% for Afrika og minus 32% for Østeuropa og det tidligere Sovjetunionen).

Der er alle mulige tegn på, at en vækst af denne størrelsesorden vil fortsætte og dække et større område, således at den får betydelige konsekvenser i en række hidtil uberørte lande og områder. Der er tegn på, at der også kan blive tale om kraftigere vækst i Sydøstasien i den næste halve

snes år, navnlig hvis tempoet i omstruktureringsprocessen opretholdes. Det vil dog kun lykkes Sydasien at nedbringe fattigdommen væsentligt, hvis den økonomiske vækst i dette område ledsages af en følelig nedbringelse af fødselshyppigheden.

De asiatiske landes indbyrdes handel vokser kraftigt, men væksten følger meget forskellige forløb i de tre regioner (se diagrammerne i bilag II). Ligesom det har været tilfældet på en række andre områder, er det Østasien, der har ført an i udviklingen: navnlig er væksten i samhandelen mellem Østasien og Sydøstasien påfaldende. Samhandelen mellem disse to regioner (sammenholdt med deres handel med resten af verden) lå i 1991 nogenlunde på samme niveau som i NAFTA (42%), og denne andel blev nået i løbet af et meget kortere tidsrum. Denne bratte stigning i den indbyrdes samhandel er et rent "spontan" forløb, da den blev opnået uden formelle handelsarrangementer, og dette forløb vil for øvrigt næppe i øjeblikket føre til nogen sådanne arrangementer. Væksten i de asiatiske landes indbyrdes samhandel har formindsket afhængigheden af markederne i industrilandene i Nordamerika og Europa i et hidtil uset omfang. Sydasien er i øjeblikket fortsat ikke med i det område, der er kendetegnet af stærkt voksende samhandel mellem de asiatiske lande.

Udenrigshandelen spiller en central rolle for både det høje tempo i og udviklingen i Asiens økonomiske vækst, omend i varierende omfang. Verdensbanken anslår, at halvdelen af væksten i verdenshandelen indtil år 2000 vil blive skabt i Øst- og Sydøstasien alene. Dette giver Unionen enorme muligheder og kan bidrage til at skabe mange nye jobs.

Østasiens samlede udenrigshandel er fordoblet i løbet af de seneste ti år. I 1992 beløb den sig til én billion ECU (hvoraf Japan tegnede sig for halvdelen). Handelen i Sydøstasien er også vokset, men ikke så hurtigt: i 1991 androg den 350 mia. ECU. Sydasiens samlede udenrigshandel (50 mia. \$) voksede kun med 25% i samme tiår (Unionens samlede "tovejs"-samhandel med samtlige lande i Sydasien er kun en anelse større end samhandelen med Singapore).

Nogle af landene i regionen er velrenommerede frihandelsnationer, medens andre først for nylig er begyndt at liberalisere deres samhandelsordninger, men der er også lande, der endnu ikke deltager i den internationale samhandel. En udenrigshandelspolitik med hovedvægten lagt på faktisk markedsadgang for både varer og tjenesteydelser vil derfor udgøre en central bestanddel af Unionens strategier over for ikke alene den industrialiserede del af Asien, men også over for Asiens nyligt opståede markeder.

Med hensyn til samhandel er Unionen efter USA det vigtigste marked for de asiatiske udviklingslande, idet den i 1993 tegnede sig for en eksport på så meget som 128 mia. ECU svarende til 27% af deres samlede eksport (se bilag III, tabel 2). Unionen har utvivlsomt nydt godt deraf, idet Unionens eksport til disse lande voksede fra 15 mia. ECU i 1980 til 93 mia. ECU i 1993. Samtidig er de asiatiske udviklingslandes andel af Unionens eksport vokset kraftigt fra 7% til næsten 20%, hvilket opstiger den andel på 18%, som USA har af Unionens samlede eksport.

Selv om EFTA-landene medregnes i Unionen, vil dette ikke påvirke EU's samhandel med de asiatiske lande synderligt, da EFTA's samhandel med dem kun udgør 10-15% af Unionens (selv om visse EFTA-lande har store andele på bestemte asiatiske markeder).

De direkte udenlandske investeringer spiller både kvantitativt og kvalitativt en vigtig rolle, navnlig i Øst- og Sydøstasien. EU's andel har været kraftigt faldende (mellem 1986 og 1992 kom kun 10% af regionens direkte udenlandske investeringer fra Unionen), og der vil derfor i Unionens nye strategi blive lagt stor vægt på investeringsfremme og skabelse af gunstige betingelser for europæiske investeringer i Asien.

De samlede direkte udenlandske investeringer i disse regioner voksede jævnt i løbet af 1980'erne, og Japan var traditionelt den største investor efterfulgt af USA. Selv om Japan fortsat står for den største mængde kumulerede direkte udenlandske investeringer i Asien, har de årlige investeringer fra Taiwan, Korea og Hongkong siden 1991 ligget på et højere niveau.

Bæredygtig vækst i de asiatiske udviklingslande. Den imponerende økonomiske vækst, navnlig i de østasiatiske udviklingslande, overflødiggør ikke i sig selv en kritisk vurdering af denne væksts bæredygtighed: **kraftig vækst** kræver tilpasning (akkurat ligesom lav vækst og stagnation, omend en anden slags tilpasning). For størstedelen af Asiens vedkommende er dette især et spørgsmål om politisk liberalisering, da bedre betalte og mere velstillede folk kræver større individuel frihed. Mulighederne for at løse dette problem på en tilfredsstillende måde vil utvivlsomt få afgørende betydning for mulighederne for at sikre en bæredygtig økonomisk vækst i mange asiatiske lande.

Mulighederne for kraftig vækst vil også blive påvirket af mulighederne for at forbedre infrastrukturen, idet mangel på sådanne infrastrukturer let kan blive en flaskehals for den fremtidige vækst.

Nogle lande er nødt til at foretage store investeringer i **masseuddannelse** og reform af deres uddannelsessystemer. Dette var tidligere en af de vigtigste strategier til sikring af høj vækst og retfærdig indkomstfordeling i Østasien. Alle de store lande i regionen (Kina, Indien, Filippinerne, Thailand, Indonesien og Vietnam) har alvorlige **regionale skævheder**, da den økonomiske vækst i disse lande som hovedregel enten er blevet koncentreret i byområder eller er knyttet snævert til en bestemt del af landet.

Den **miljømæssige bæredygtighed** i forbindelse med ukontrolleret hurtig vækst i regionen er kilde til voksende bekymring med en stadig mere udtalt global dimension. Dette gælder ikke kun de tropiske skove, men også den relativt ineffektive energiudnyttelse i mange af regionens lande. Kombineret med et relativt rigeligt udbud af kulstofrigt fossilt brændsel (Indien, Kina) er dette en udfordring, som det haster særdeles meget med at tage op.

Omstilling af markedet. Mange asiatiske lande er i færd med at reformere deres økonomier med henblik på at sikre en omstilling fra centralt styrede til markedsbaserede systemer. Mange hæmmes stadig af store og ineffektive statsvirksomheder. Unionens nye strategier vil omfatte bistand til den igangværende reformproces. Det er selvsagt i Unionens egen interesse at opmuntre til vækst på nye markeder, der er åbne og konkurrerer inden for de internationalt aftalte rammer, som er udstukket i GATT.

Det truende fattigdomsproblem. Asiens fremtid tegner ikke et homogent billede kendetegnet af kraftig vækst. Et særtræk ved den hurtige vækst i Øst- og Sydøstasien var, at den førte til en brat højnelse af den almindelige velstand og en særdeles mærkbar formindskelse af fattigdommen.

Det vil ikke være let at opnå det samme i Sydasiens, som i år 2000 stadig vil rumme den største koncentration af fattige i verden. Der er her tale om mere end en bremseklods for de sydasiatiske landes økonomiske udvikling og deres muligheder som fremtidige markeder for det europæiske erhvervsliv. Folk under fattigdomsgrænsen har større fødselshyppighed, er mere udsatte for sygdomme og er i almindelighed henvist til at vælge kortsigtede løsninger, der indebærer betydelig miljøforringelse. Der er her tale om udfordringer af global karakter: fattigdomsbekæmpelsen vil derfor vedblivende være en vigtig bestanddel af Unionens strategi over for Asien.

1.2 Japans og USA's politik over for Asien

Omlægningen af EU's politik over for Asien finder ikke sted i et politisk tomrum. Alle de vigtigste internationale aktører har interesser i regionen, endda i endnu højere grad end EU, hvis interesser umiddelbart først og fremmest er økonomiske. Unionen må derfor være opmærksom over for de andre aktørers meninger og handlinger, hvis den skal beskytte sine interesser og gøre sin egen politik så virkningsfuld som muligt.

Japans tilstedeværelse i Østasien og den rolle, landet har spillet for regionens udvikling, er særdeles mærkbare og bestandige. Forbindelserne med hensyn til bistand, samhandel og investeringer er meget stærke og har vist sig at være til fordel for begge parter. Der har på det seneste været tegn på, at Japans forbindelser med især Sydkorea er ved at blive bedre. For Kinas vedkommende bliver de økonomiske forbindelser stadig mere udtalte, selv om starten var langsom. Sydøstasien er en vigtig leverandør af råvarer til Japan, og Japan har siden 1985 flyttet fabrikskapacitet til dette område i et omfang, som hverken Europa eller USA har kunnet præstere magen til. Desuden ønsker Japan at øge sin tilstedeværelse i Sydasiens; Indien modtager nu massiv statslig udviklingsbistand fra Japan. Desuden er de direkte japanske investeringer i Indien vokset i de seneste år, omend fra et meget lavt udgangspunkt. Japans profil er gradvis ved at blive højere i hele Asien, selv om landet omhyggeligt afholder sig fra at tilslutte sig den mere dogmatiske måde, hvorpå visse kredse i USA og Europa udtaler sig om menneskerettighederne.

De Forenede Stater er begyndt at opprioritere sin politik over for Asien. Det tydeligste tegn herpå har været dets aktive fremme af og deltagelse i det økonomiske samarbejde i Asien og Stillehavsområdet (APEC). På det aktuelle stade står det langtfra klart, at dette initiativ har været en succes. De seneste handelsstridigheder med Japan, en række mindre tvister med Sydøstasiatiske lande og spørgsmålet om Kinas mestbegunstigelsesstatus lader tilsammen formode, at USA ganske vist ønsker at øge sin økonomiske tilstedeværelse i regionen, men endnu ikke har fundet den optimale balance mellem de forskellige politikker. Det er dog sandsynligt, at forbindelserne mellem de forskellige erhvervssamfund vil blive udbygget, uden at det samme kommer til at gælde for det storpolitiske område. USA er Indiens største handelspartner med en samlet bilateral handel, der er på rundt regnet det halve af samhandelen mellem EU og Indien. Indien er blevet valgt som et af det amerikanske udenrigshandelsministeriums "big ten emerging markets" (top-ti for markedsfremgang) (og som "Section 301"-mål).

1.3 Behov for nye EU-strategier

Store dele af Asien er i hastig økonomisk fremgang, og markedsadgangen er ved at blive bedre, men handelen og det økonomiske samarbejde med området kommer ikke af sig selv. Den påståede afhængighed af Europa i alle Asiens tre hovedregioner med hensyn til kapital og knowhow eller som modvægt til

Japan og USA er mindre sand i dag end for blot fem år siden. Årsagen dertil er, at Asien nu har sine egne ressourcer i form af kapital, styringskapacitet og teknologisk formåen.

Dette er ensbetydende med, at Den Europæiske Union har brug for nye fremadvirkende strategier over for Asien. Det er først og fremmest nødvendigt, at den udbygger sin økonomiske tilstedeværelse i Asien for derigennem at bevare sin ledende rolle i verdensøkonomien. Det bliver derved muligt for den at bygge på de skridt, som de enkelte EU-medlemsstater tager for at udvikle nye strategier over for Asien.

Omkostningerne ved at undlade at udvikle fremadvirkende strategier over for Asien

Som følge af stærk konkurrence fra Japan og De Forenede Stater og tillige i voksende omfang fra selskaber i regionens nyindustrialiserede og kapitalrige lande såsom Korea og Taiwan står Unionen til at blive taberen, når det drejer sig om at få del i det økonomiske mirakel, der finder sted i området. Tag blot eksemplet Japan. De japanske selskaber konkurrerer allerede med hinanden i bestræbelserne for at konsolidere deres stilling på de asiatiske markeder. De har foretaget store investeringer og er i færd med at indføre den type salgs- og distributionssystemer, som de europæiske selskaber har haft det største besvær med at vinde indpas på selve det japanske marked med. Hvis de europæiske selskaber ikke magter at tilegne sig deres fulde part af verdens vigtigste vækstcenter i de kommende ti år, vil det øve indflydelse på deres profit og konkurrencedygtighed ikke alene på de asiatiske markeder, men i hele verden.

Hvis Unionen bliver taberen, når det drejer sig om at få del i det økonomiske mirakel, der finder sted i Asien, vil der være forbundet politiske omkostninger dermed, og kravet om en mere defensiv politik fra dem, der betragter Asien som en trussel frem for som en værdifuld partner, vil i bedste fald blive kraftigt forøget, hvilket vil nedbringe de fordele, der kan opnås i Asien, yderligere; dermed opstår der en spiral, der fører til stadig forringelse.

Grundlag for nye strategier. Et ganske vigtigt aspekt ved den igangværende omstilling i Asien er, at den repræsenterer den første realiserede bæredygtige økonomiske vækst i et større område i verden uden for Europa eller regioner med europæisk kolonisering. Dette er ensbetydende med, at Unionen ikke automatisk kan regne med, at de europæiske værdier og måder at gribe tingene an på uden videre accepteres. De universelle menneskerettigheder anerkendes i Asien som i Europa, men det er afgørende, hvorledes de fremmes og forsvares. Unionen går for sin del ind for en åbenhjertig dialog om disse spørgsmål som et nødvendigt led i den samlede "policy mix".

Den økonomiske vækst i Asien har været markedsinduceret og har for det meste fundet sted uden formelle regionale strukturer. Unionens nye strategier skal derfor baseres på en bedømmelse af de kulturelle, økonomiske, sociale og politiske særtræk ved hver af EU's individuelle partnere i Asien.

EU's strategier vil også dække forbindelserne med regionale grupperinger i Asien såsom ASEAN (sammenslutningen af sydøstasiatiske stater), SAARC (den sydasiatiske sammenslutning for regionalt samarbejde), subregionale arrangementer såsom de talrige grænseoverskridende "væksttrekanter", der nu er ved at opstå, og overregionale grupperinger såsom APEC (økonomisk samarbejde i Asien og Stillehavsområdet), der tværs over Stillehavet forbinder Østasien med Nord- og Sydamerika og Australasien.

2. Særtræk ved EU's nye økonomiske strategi over for Asien

2.1 Økonomisk-politiske forhold

Dette afsnit omhandler de særlige politikker og instrumenter, der er nødvendige for at føre "policy"-målene ud i livet, og de vigtigste "policy"-tiltag på de enkelte områder. Den individuelle "policy"-planlægning vil selvsagt være landsspecifik og skal baseres på de særlige forhold i det enkelte land. Unionen har omfattende politisk erfaring i Asien og skal nødvendigvis bygge på sine tidligere succeser.

Stadig flere asiatiske lande udvikler sig til økonomiske og politiske sværvægttere og integreres i stadig højere grad i det internationale system. EU's forbindelser med dem skal tilpasses for at tage hensyn til, at vi alle nu er partnere i en global økonomi. Det er derfor vigtigt, at EU skaber eller udbygger en ikke-konfrontationspræget dialog mellem ligemænd til afklaring af spørgsmål af bilateral interesse og til fælles behandling af det voksende antal globale problemer: de tydeligste eksempler herpå er opretholdelsen af et åbent regelbaseret verdenshandelssystem, bevarelsen af offentlige goder som f.eks. miljøet og en række særlige spørgsmål såsom narkotikahandel eller forebyggelse af og helbredelse for AIDS.

Tættere konsultationer og tættere dialog kan føre til større forståelse for modpartens synspunkter og problemer og gøre det lettere at nå frem til konsensus-løsninger. Dette kan igen bidrage til at forhindre tvister og skabe et miljø, der både er til gavn for erhvervslivet i Europa og i Asien. Betydningen af en sådan dialog strækker sig videre end til det rent bilaterale plan. Hvis Unionen kan hjælpe med til at udvikle en konsensus-præget approach, vil dette have indvirkning på inter-regionale initiativer (såsom APEC) og bane vej for et yderligere samarbejde på multilateralt plan, f.eks. vedrørende det opfølgende arbejde til Uruguay-runden.

"Regionalisme" og "multilateralisme". EU har længe haft forbindelse med ASEAN, og denne forbindelse vil til stadighed udgøre en hjørnesten i dens dialog med denne region. Unionen bifalder ASEAN-frihandelsaftalen og byder alle sådanne initiativer til regionalt samarbejde velkommen, forudsat at de er forenelige med det GATT-baserede multilaterale samhandelssystem.

2.1.1 Højnelse af Europas profil i Asien

Virkingen af visse foranstaltninger kan blive meget større, hvis Unionens individuelle aktører lægger kræfterne sammen. Dette gælder både for erhvervslivet, hvor Unionens omdømme kan udgøre et vigtigt salgsargument, og for internationale fora. Det gælder også for samarbejdsprogrammer og -aktiviteter, navnlig økonomisk samarbejde, som finder sted på en stærkt konkurrencepræget baggrund.

Et større kendskab til Unionen og dens aktiviteter vil højne dens omdømme i Asien. EU bør derfor fremlægge mange flere oplysninger om Europa og gøre en meget større indsats for at gøre rede for karakteren af og målene for EU's politik over for Asien. Der bør desuden gøres en større indsats for at fremlægge oplysninger om europæisk finansierede aktiviteter i Asien, navnlig inden for det økonomiske samarbejde (samt udviklingsprojekter). Denne indsats kunne gøres inden for en bred vifte af politikker:

2.1.2 Informationspolitik over for offentligheden: det er en vigtig forudsætning for at kunne føre en mere effektiv informationspolitik over for offentligheden, at der foretages en grundlæggende undersøgelse i alle medier af Europas omdømme i Asien.

2.1.3 Det bør overvejes at vedtage et udvidet besøgsprogram, således at der kan inviteres fremtrædende asiatiske politikere, journalister, akademikere og andre ledere til Europa.

2.1.4. Der bør finde en udbygning sted af forbindelserne med Asien på området højere uddannelse inkl. samarbejdsordninger for universiteter specielt med sigte på specifikke teknologiske "policy"- og "management"-undersøgelser og med hovedvægten lagt på gennemførelse af fælles eller gensidigt anerkendte licentiatprogrammer, fælles forskningsprojekter og samarbejdsaktiviteter for universiteter og industri. Der vil bl.a. blive ydet støtte til europæiske og asiatiske undersøgelsescentre og fælles "management"-programmer og programmer for faglig uddannelse, i videst muligt omfang med aktiv deltagelse af europæiske og asiatiske selskaber.

2.1.5 Der bør opmuntres til decentralt samarbejde mellem de institutioner, der danner grundlag for et pluralistisk borgersamfund. Inden for Unionens rammer har et sådant samarbejde været en virkningsfuld faktor i bestræbelserne for at skabe en europæisk identitet. Med hensyn til forbindelserne mellem EU og de asiatiske lande vil aktiviteter såsom venskabsbyordninger eller kulturelle udvekslinger være uvurderlige i situationer, hvor der er alvorlig mangel på viden og gensidig forståelse.

2.1.6 Den europæiske ekspertviden om Asien bør forbedres ved hjælp af støtte til et net af europæiske centre, der har Asien som speciale (til deling af udsigter og ekspertviden om Asien og ydelse af rådgivning til europæiske politikere), samt finansiering i lande som Korea og Kina af initiativer baseret på EU's program for unge ledere i Japan.

2.2 Styrkelse af den europæiske økonomiske tilstedeværelse i Asien

Det økonomiske samarbejde er baseret på en målsætning om gensidigt udbytte og afviger således kvalitativt fra udviklingssamarbejde. Dette faktum gør det økonomiske samarbejde til et vigtigt instrument i EU's forbindelser med mange af de asiatiske lande, hvor udviklingsniveauet hastigt er på vej opad. Det bør udvides til at omfatte lande som Korea, hvor det ikke benyttes i øjeblikket.

Der er også klare muligheder for at udbygge forbindelserne på områderne videnskabssamarbejde, forskning og udvikling, narkotikakontrol, forebyggelse af AIDS og miljøsamarbejde. Unionen er naturligvis allerede aktiv på disse områder, men de dermed forbundne muligheder skal udnyttes fuldt ud.

Koordination med medlemsstaterne og den private sektor. Unionens samarbejde med de asiatiske lande supplerer medlemsstaternes samarbejde med de samme lande. For at opnå dette og øge effektiviteten af Unionens og medlemsstaternes samarbejdsaktiviteter vil det være nødvendigt med mere omfattende koordination mellem dem indbyrdes på områderne "policy"-koordination, operationel koordination, også "i marken", og koordination i multilaterale fora. For det økonomiske samarbejdes vedkommende er den private sektors direkte deltagelse også en absolut forhåndsbetingung.

Følgende aktiviteter (der alle bidrager til det økonomiske samarbejde i bred forstand) har til formål at sikre, at den europæiske private sektor står over for et erhvervs- og investeringsmiljø, der fremmer økonomisk vækst og international samhandel. Disse aktiviteter vil derfor fremme den europæiske handel med og de europæiske investeringer i Asien:

2.2.1 Repræsentationer (lobbyisme): det er nødvendigt at tage alle fornødne skridt til sikring af, at de asiatiske partnere ændrer den lovgivning og de administrative forskrifter, der lægger hindringer i vejen for en udbygning af den europæiske erhvervsudøvelse og de europæiske direkte investeringer. Det drejer sig fundamentalt om **standarder og kvalitetskontrol, intellektuelle ejendomsrettigheder** og forhandlinger om **aftaler om gensidig anerkendelse af standarder, testning og certificering.**

2.2.2 Levering af ekspertviden og "policy"-rådgivning til de tidligere statshandelslande i Asien, som har givet sig i kast med en økonomisk strukturreform, såsom Kina, Mongoliet, Vietnam og Laos, for at bistå dem med at indføre institutioner, politikker og lovgivninger, der gør en smidig overgang til markedsøkonomi mulig (som et eksempel kan nævnes EU's program for markedsomstilling i Vietnam, der er det første større program af sin art i Asien). De lande, der endnu ikke har givet sig i kast med et sådant reformarbejde (Burma, Nordkorea), bør opmuntres dertil, så snart de politiske forhold gør det muligt.

Lande som Indien og Pakistan, der allerede er i gang med en deregulering af deres økonomier, bør støttes i denne politik.

2.2.3 Fremme af det erhvervsmæssige samarbejde mellem de europæiske selskaber og deres asiatiske counterparts. Dette skal ske ved forøgelse af informationen og skabelse af en gunstig ramme for industrielt samarbejde, navnlig for de små og mellemstore virksomheder via de eksisterende instrumenter.

For det første punkts vedkommende er det nødvendigt med information om erhvervsudøvelse og investeringer i både Europa og Asien samt forbedret information om asiatiske markeder og kontrakter.

Oprettelsen af europæiske erhvervsråd, fælles investeringsudvalg og navnlig europæiske informationscentre for erhvervslivet er skridt i den rigtige retning, men der skal oprettes flere af dem (hidtil er der ikke oprettet nogen i Kina, det tidligere Indokina og Pakistan). Det er nødvendigt at støtte de europæiske erhvervsvirksomheder i Tokyo og Seoul. De europæiske informationscentre for erhvervslivet har til opgave at levere oplysninger om europæiske og lokale markedsvilkår, herunder handels- og investeringsmuligheder. De er oprettet i nært samarbejde med bilaterale handelskamre og repræsentanter for den private sektor i EU's medlemsstater. Hvis erhvervsinformationscentrene skal blive en succes, er det også nødvendigt med forbindelser bagud til de europæiske erhvervssammenslutninger og handelskamre samt til industrisammenslutningerne i EU.

Desuden bør der tages initiativ til skabelse af en gunstig ramme for industrielt samarbejde med det formål at skabe et positivt klima for EU-investeringer og -samarbejde ved iværksættelse af konkrete aktiviteter som f.eks. rundbordsdrøftelser i enkeltsektorer, tilstrækkelig horisontale uddannelsesinitiativer for industrien og pilotprojekter på området teknologisk samarbejde.

2.2.4 Skabelse af bedre forbindelser med europæiske erhvervssammenslutninger og handelskamre. Dette kan enten ske ved oprettelse af en erhvervssammenslutning på europæisk plan, således som det er anbefalet i hvidbogen om beskæftigelse (f.eks. en "Europa/Asien-erhvervssammenslutning") eller ved oprettelse af et net med de eksisterende nationale sammenslutninger. Sigtet med en sådan sammenslutning eller et sådant net skulle være at fremme det økonomiske samarbejde mellem Den Europæiske Union og de asiatiske lande, dele perspektiver for og ekspertviden om Asien og levere rådgivning til europæiske politikere.

2.2.5 Forøgelse af samarbejdet på områderne videnskab, teknologi, forskning og udvikling. Der er ingen tvivl om, at et sådan samarbejde kan have positiv indvirkning på Unionens økonomiske tilstedeværelse i regionen. Til dato har hovedparten af Unionens indsats på dette område enten bestået i samarbejde med Japan (f.eks. det nye videnskabs- og teknologiforum) eller fundet sted i henhold til programmerne for videnskab og teknologi i udviklingens tjeneste. Det nyligt godkendte fjerde rammeprogram (1994-98), aktion 2, omfatter samarbejde med tredjelande, navnlig udviklingslande, og åbner derfor mulighed for et udvidet videnskabeligt og teknologisk samarbejde med Asien. Det er især vigtigt, at der finder en udbygning sted af disse aktiviteter inden for videnskabeligt samarbejde på avancerede områder såsom informations- og kommunikationsteknologi, industri- og materialeteknologi samt bioteknologi. En speciel approach, der fortjener et bredere anvendelsesområde, er oprettelsen af europæiske teknologicentre.

* Det er forholdsvis begrænset, hvad der står til rådighed til internationalt FTU-samarbejde under det fjerde rammeprograms aktion 2. Desuden skal samarbejdsprojekterne med Asien koncentreres på områder, hvor samarbejdet er i Fællesskabets interesse.

* På denne baggrund er det måske hensigtsmæssigt at søge andre former for finansiering, bl.a. inden for rammerne af Unionens øvrige politikker, og andre former for FTU-samarbejde. Eksempelvis er det særdeles vigtigt, at der knyttes kontakter mellem unge forskere i Asien og i Unionen, idet disse er de fremtidige ledere på det økonomiske område i deres respektive områder og derfor potentielle formidlere af forbedret forståelse og forstærkede gensidige interesser.

2.2.6 Der bør oprettes europæiske teknologicentre, navnlig i nøglesektorer, hvor Europa har en komparativ fordel, såsom det regionale EF/Singapore-institut for miljøteknologi, der gør det lokale erhvervsliv bekendt med europæisk forskning, udvikling og service (i en sektor, der har lige stor aktualitet i industri- og udviklingslandene i Asien). Sådanne "udstillingsvinduer" for europæisk FoU bør samfinansieres af Unionen og værtslandet og kan eventuelt baseres på institutionelt "to-og-to"-samarbejde. Der bør opretholdes nær kontakt mellem dem og andre erhvervsfremmeaktiviteter såsom de europæiske informationscentre for erhvervslivet.

2.2.7 Støtteinvesteringer. Unionen sakker alvorligt agterud i forhold til andre investorer i den asiatiske højkonjunktur (den tegnede sig således i perioden 1986-1992 kun for 10% af Øst- og Sydøstasiens indadgående direkte udenlandske investeringer). Mange af de aktiviteter og instrumenter, der henhører under det økonomiske samarbejde (opregnet i punkt IV.3.1 til 2.2.6 ovenfor) tager derfor sigte på at støtte og fremme de europæiske direkte investeringer i Asien (eksempelvis er en af hovedopgaverne for de europæiske informationscentre for erhvervslivet at levere information om markeds- og investeringsvilkårene i de asiatiske lande og regioner, hvor de er oprettet). Desuden skal Unionen fremme de direkte investeringer ved at

* yde økonomisk støtte til joint ventures og andre former for erhvervssamarbejde (f.eks. via ECIP-ordningen (EC International Investment Partners) eller Den Europæiske Investeringsbank eller ved at yde støtte til markedsforskning)

* yde støtte til handelsfremme. Der er ingen grund til at overlappende medlemsstaternes eksportarbejde, men det er nødvendigt med en forbedret koordination for at opretholde en aktiv tilstedeværelse på de asiatiske markeder, således som det er ønsket i hvidbogen om beskæftigelse.

2.2.8 Samarbejde i fattigdomsbekæmpelsesøjemed

Udviklingsbistand har traditionelt været et vigtigt politisk og økonomisk hjælpemiddel i EU's politik og vil i hvert fald for nogle landes vedkommende vedblive dermed.

Østasien har ført en særdeles vellykket fattigdomsbekæmpelsespolitik ved at fastlægge udadvendte handelsstrategier, importere udenlandsk teknologi og fremme udenlandske investeringer. Unionen støtter denne approach som led i sin opprioritering af økonomisk samarbejde.

Det kan med rette hævdes, at de sydasiatiske regeringer og donorerne, herunder donorerne i Den Europæiske Union, har ført en vellykket fattigdomsbekæmpelsespolitik. Men problemerne er komplicerede, og det er i betragtning af problemets størrelse og de forholdsvis begrænsede disponible ressourcer nødvendigt til stadighed at finjustere bistanden for at sikre en effektiv fattigdomsbekæmpelse. Der vil bl.a. blive tale om at opprioritere støtte til politikker, der gør det muligt for de fattige at få del i væksten ved nedbrydning af barrierer, der afskærer dem fra muligheder, aktiver, lån eller grundlæggende råvarer, eller ved investering i de fattige, eksempelvis ved hjælp af støtte til primærundervisning, sundhedspleje (navnlig moder/barn-pleje), bevarelse af miljøet, tjenesteydelser med henblik på at formindske slummet i byerne samt levering af drikkevand i fattige regioner.

Da den bistand, der forvaltes af Kommissionen, kun udgør ca. 10% af Unionens samlede bistand til Asien, er det nødvendigt, at Kommissionen og medlemsstaterne forstærker koordinationen for derved at sikre en maksimal effekt. Desuden er det nødvendigt, at Unionen, når den vurderer virkningen af sin bistand, sørger for, at balancen mellem fattigdomsbekæmpelse og økonomisk samarbejde er afpasset efter de skiftende vilkår i Asien. Desuden vil det være nødvendigt at tage hensyn til de generelle politiske vilkår, hvorunder bistanden formidles til modtagerlandet, for derved at sikre maksimal effektivitet.

2.2.9 Forstærket samarbejde på miljøområdet

Da de internationale og økonomiske forbindelser på miljøområdet efterhånden får stadig større betydning, er det vigtigt, at der finder et effektivt samarbejde sted med landene i Asien.

Inden for de disponible ressourcer skal Fællesskabets forbindelser med de asiatiske lande på miljøområdet udbygges. Der er allerede etableret tætte forbindelser med Japan, og det forventes, at forbindelserne med Kina og Korea på mellemlang sigt vil få et mere formelt grundlag. Som følge af mange miljøproblemers globale karakter, problemernes alvor i visse asiatiske lande og de tilsagn, Fællesskabet afgav i Rio, er det absolut nødvendigt med en miljøpolitisk dialog med de forskellige tredjelande.

2.2.10 Udvikling af markeder for landbrugsproduktion

Trods den voksende landbrugsproduktion vil der være voksende importefterspørgsel efter landbrugsvarer, til dels som følge af ændringer i kosten. På mellemlang sigt vil disse lande derfor efterspørge flere korn- og kødprodukter på verdensmarkedet. Der er derfor risiko for, at importbeskyttelsen, som Japan og Korea er slående eksempler på, kan få endnu større udbredelse i regionen, selv om de afgivne tilsagn i Uruguay-rundens regi vil bidrage til at holde igen på en sådan udvikling. Den Europæiske Union har stor interesse i også at være til stede på disse markeder med sine landbrugsvarer, navnlig forarbejdede landbrugsvarer.

V. Konklusioner

Den vifte af politikker og instrumenter, der er opregnet i del II til IV ovenfor, skal anvendes på en modulopdelt måde, hvilket betyder, at der kan anvendes et sammenhængende udvalg af aktiviteter i forskellige lande og regioner, således at der både tages hensyn til Den Europæiske Unions og dens medlemsstaters interesser og til partner- og modtagerlandenes interesser.

De enkelte komponenter kan justeres i takt med, at landenes økonomiske struktur ændrer form (se bilag 1, tabel 2). Det er med andre ord ikke meningen, at Unionen og dens medlemsstater skal søge at anvende så mange af instrumenterne som muligt på så mange asiatiske lande som muligt. Dette kan kun føre til en alt for stor spredning af knappe ressourcer, hvilket påvirker både effektiviteten og profilen i negativ retning. Det vil derfor være nødvendigt at foretage en prioritering både med hensyn til lande og sektorer og at anvende forskellige instrumenter i lande på forskellige udviklingsniveauer. Den nye strategi kræver en omfattende approach, der dækker en række politiske, økonomiske og samarbejds-mæssige aspekter:

- * Unionen skal tillægge Asien højere prioritet og uddybe og styrke sin dialog med de asiatiske lande og de regionale grupperinger. Denne dialog skal både føres bilateralt og i de multilaterale organisationers regi.
- * Unionen skal navnlig udbygge sin politiske dialog med de asiatiske lande, der både kan og vil yde et væsentligt bidrag til opretholdelsen af fred og stabilitet såvel i regionen som globalt. Våbenkontrol og ikke-spredning er af særlig stor betydning. Spørgsmålet om menneskerettigheder udgør en integrerende del af den politiske dialog.
- * Unionen skal styrke sine forbindelser med regionale og subregionale sikkerhedsfora. ASEAN Regional Forum er i denne sammenhæng særlig vigtigt, da det åbner mulighed for en vidtspændende dialog om sikkerhedsspørgsmål for størstedelen af det asiatiske Stillehavsområde.
- * Unionen skal lægge større vægt på markedsliberalisering for handel med varer og tjenesteydelser.
- * Unionen skal udvælge de højt prioriterede sektorer for det økonomiske samarbejde i overensstemmelse med sine komparative fordele, dvs. inden for bankvirksomhed, energi, miljøteknologi, transport, telekommunikation osv.
- * Unionen skal bistå med at integrere de asiatiske lande som f.eks. Kina, Indien, Vietnam og Pakistan, der er på vej fra statskontrol til markedøkonomi, i det åbne markedsbaserede verdenshandelssystem.
- * Der skal lægges større vægt på fremadvirkende økonomisk samarbejde. Topprioriteten for denne type samarbejde skal tillægges de nyopståede markeder i Asien, overvejende - men ikke udelukkende - i Øst- og Sydøstasien, dvs. Sydkorea, Kina, Macao, Taiwan, Hongkong, Indonesien, Malaysia, Pakistan, Filippinerne, Singapore, Thailand og Indien.
- * Unionens og medlemsstaternes bedste erfaringer skal samles i fattigdomsstrategier, der skal koncentreres på befolkningerne i de lande, der har de største fattigdomsproblemer, dvs. Kina, Mongoliet, Cambodja, Laos, Vietnam, Indien, Bangladesh, Bhutan og Nepal (og Afghanistan og Burma, når de politiske forhold gør det muligt).

Bilagsfortegnelse

Bilag I De asiatiske lande: Økonomiske basisstatistikker

Tabel 1: BNI og befolkning	25
Tabel 2: Samhandelsstrukturer.....	26

Bilag II Samhandelsstrømmene i Asien

Tabel 1: Øst-, Sydøst- og Sydasiens vareimport.....	27
Tabel 2: Øst-, Sydøst- og Sydasiens vareeksport.....	28
Tabel 3: Øst-, Sydøst- og Sydasiens handelsbalance.....	29

Bilag III EU og Asien

Tabel 1: EU's aftaler med de asiatiske lande.....	30
Tabel 2: EU's samhandel med de asiatiske lande	31
Tabel 3: EU's, Japans og USA's statslige udviklingsbistand til de asiatiske lande.....	32

Bilag I

Tabel 1: Økonomiske profiler for de asiatiske lande, 1992

	Befolkning (mio.)	BNI (mia.\$)	BNI per capita
I. Østasien	1,387	4,575	3,298
Japan	124	3,508	28,220
Østasien (ekskl. Japan)	1,263	970	780
Korea	44	296	6,790
Kina	1,166	442	380
Taiwan	21	211	10,215
Hongkong	6	89	15,380
Macao	0.5	3	+9,000
Mongoliet	2	3	+100
Nordkorea	23	23	+1,064
II. SydØstasien	453	408	901
ASEAN	325	382	1,175
Brunei	0.3	+6	+21,150
Indonesien	184	123	670
Malaysia	19	52	2,790
Filippinerne	64	50	770
Singapore	3	44	15,750
Thailand	58	107	1,840
Cambodja	9	+2	+200
Laos	4	1	250
Vietnam	68	+15	+220
Burma	44	+8	+188
III. Sydasien	1,178	362	307
Indien	884	271	310
Pakistan	119	50	410
Sri Lanka	17	10	540
Nepal	20	3	170
Bangladesh	113	25	220
Maldiverne	0.2	0.1	500
Bhutan	1.5	0.3	180
Afghanistan	22	+2.4	+150

Kilde: *World Bank Atlas, 1994, Washington, 1994. NB: de med + markerede tal vedrører 1991 (kilde: Asian Development Outlook 1993; CRONOS-overslag).*

Tabel 2: De asiatiske landes handelsstrukturer

Vareeksportens skiftende karakter er en nyttig indikator for de økonomiske ændringer i et givet land. Følgende tabel giver et overblik over, hvorledes de enkelte asiatiske landes eksport har passet - eller kan forventes at komme til at passe - til hver af de nedenstående fire profiler:

- I. Udviklingsland (stadig overvejende råvareeksport, men tiltagende eksport af andre færdigvarer end maskiner);
- II. Omtrent nyindustrialiseret økonomi (omtrent NIØ) (færdigvarer (typisk tekstiler, beklædning og elektronik) bortset fra maskiner er blevet vigtigere end råvareeksport, men maskiner tegner sig kun for en beskedent del af eksporten);
- III. Nyindustrialiseret økonomi (ny NIØ) (maskineksporten har overhalet råvareeksporten; den øvrige færdigvareeksport er allerede på retur);
- IV. Udviklet, industrialiseret økonomi (maskineksport eller knowhowintensiv eksport er dominerende, medens eksport af andre færdigvarer og råvarer er faldet til en forholdsvis ubetydelig størrelse).

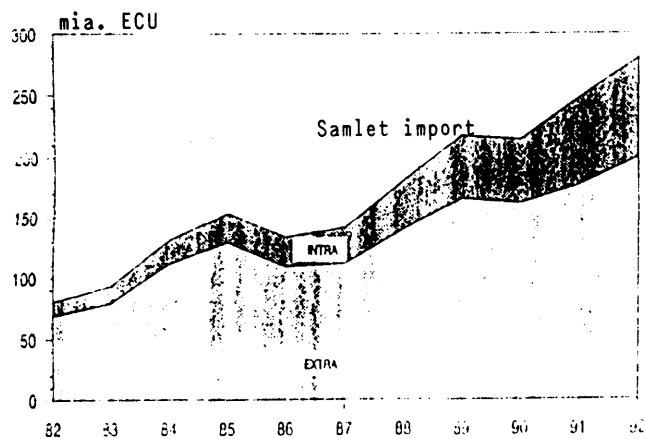
De asiatiske landes samhandelsstrukturer på fire økonomiske udviklingstadier, 1965-2000

	<i>I. Udviklingsl.</i>	<i>II. Omtrent NIØ</i>	<i>III. NIØ</i>	<i>IV. Udviklet</i>
I. Østasien				
Japan			1965 ---->	1990
Sydkorea)		1965 ---->	1990 ---->	2000
Kina	1965 ---->	1990-2000		
Taiwan	1965 ---->	---->	---->	1990-2000
Hongkong			1965-90-2000	
Macao		1965 ---->	1990 ---->2000	
Mongoliet	1965-90-2000			
Nordkorea	1965-90 ---->	---->2000		
II. Sydøstasien				
ASEAN				
Brunei		1965 ---->	1990 ---->2000	
Indonesien	1965-90-2000			
Malaysia	1965 ---->1990	---->2000		
Filippinerne	1965 ---->	1990-2000		
Singapore			1965 ---->	1990-2000
Thailand	1965 ---->1990	---->	2000	
Cambodja	1965-90-2000			
Laos	1965-90-2000			
Vietnam	1965-90 ---->	---->2000		
Burma	1965-90-2000			
III. Sydasien				
Indien	1965 ---->	---->1990	---->2000	
Pakistan	1965 ---->	---->1990	---->2000	
Sri Lanka	1965-90-2000			
Nepal	1965-90-2000			
Bangladesh	1965-90-2000			
Maldiverne				
Bhutan	1965-90-2000			
Afghanistan	1965-90-2000			

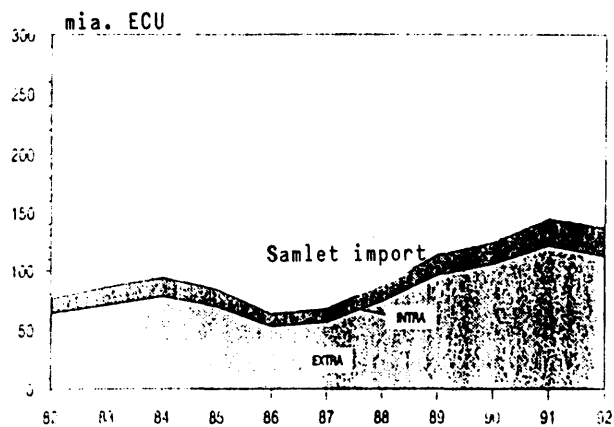
Source: Basedon Nomura Sôgô Kenkyûjo, *Ajia no hatten to risku*, Tokyo, 1993.

II.1 Øst-, Sydøst- og Sydasiens vareimport

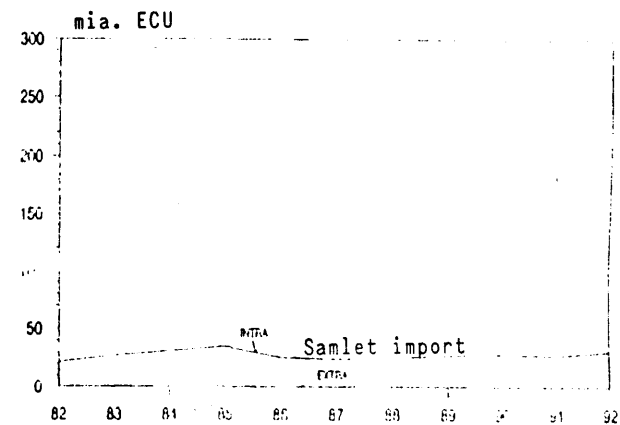
Østasien (*)

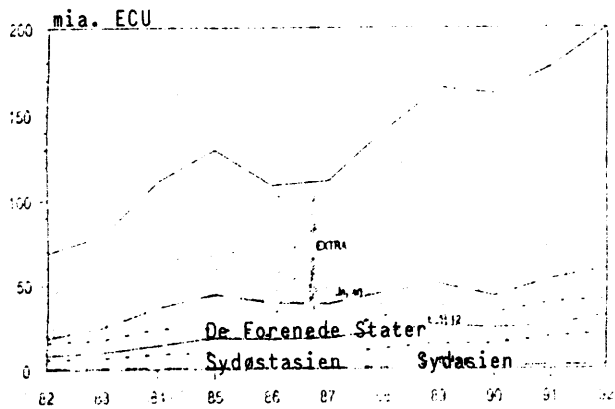
Sydøstasien

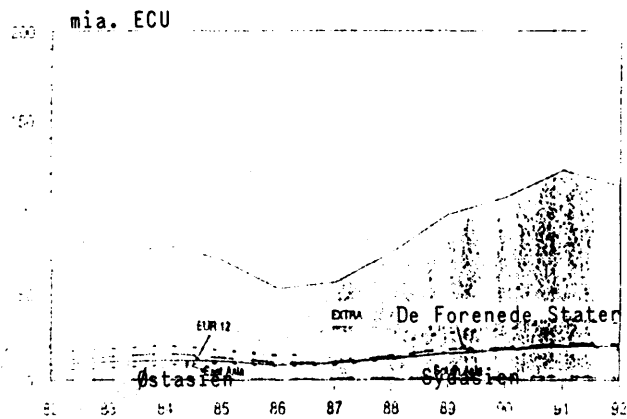
Sydasien

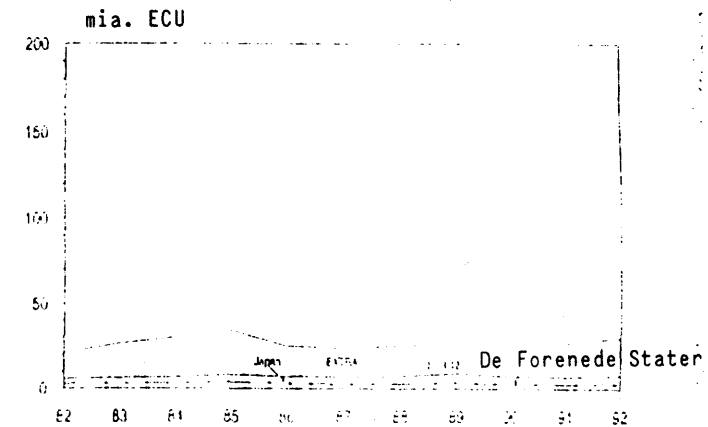
Østasien (*)

Sydøstasien

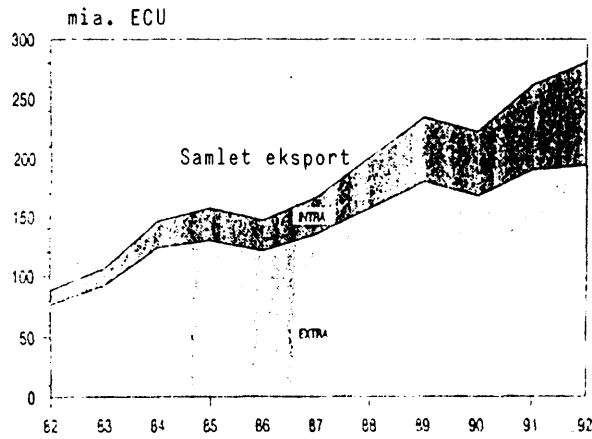
Sydasien

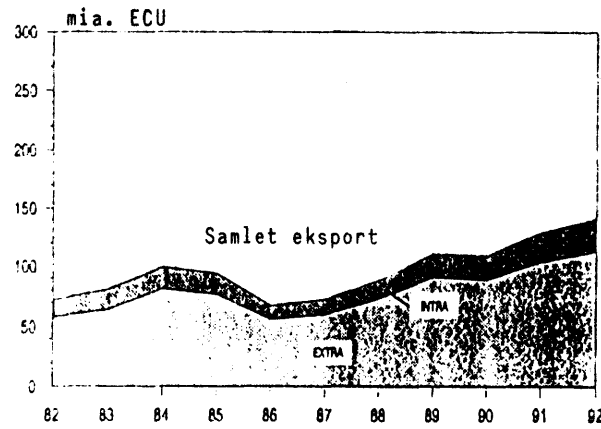
(*) Ekskl. Japan

II.2 Øst-, Sydøst- og Sydasiens vareeksport

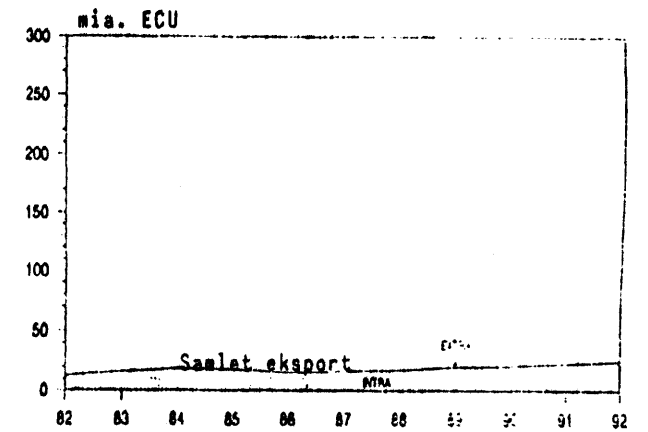
Østasien (*)

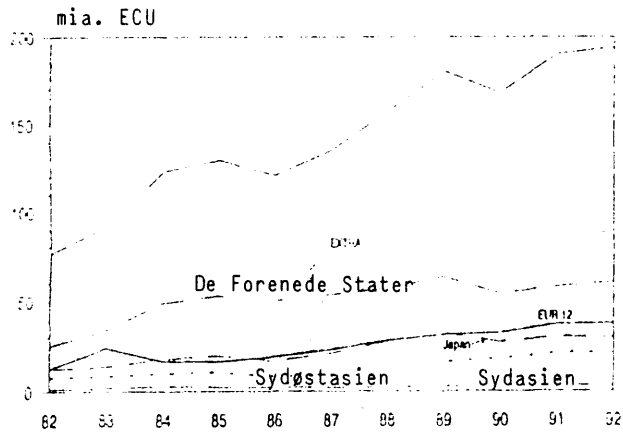
Sydøstasien

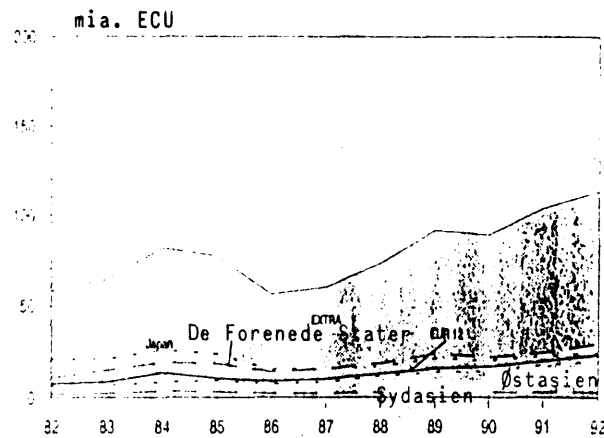
Sydasien

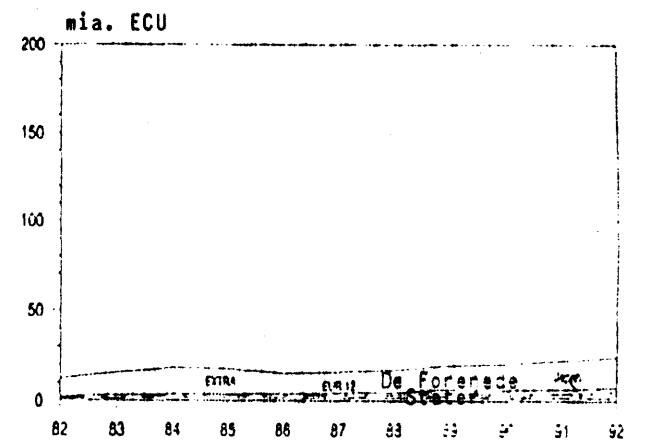
Østasien (*)

Sydøstasien

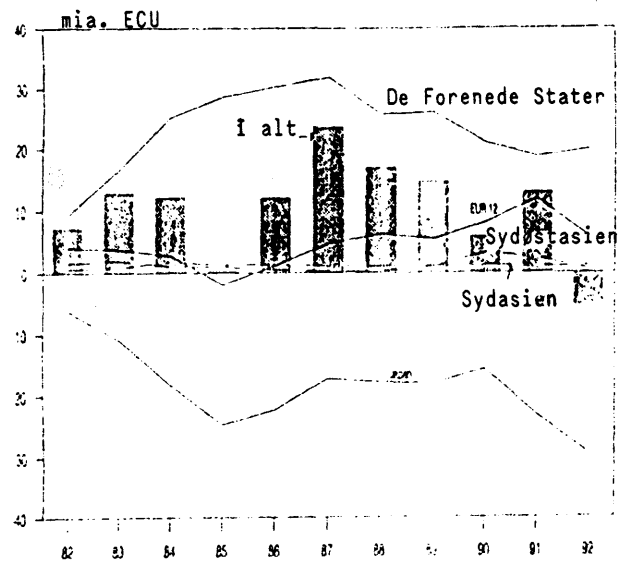

Sydasien

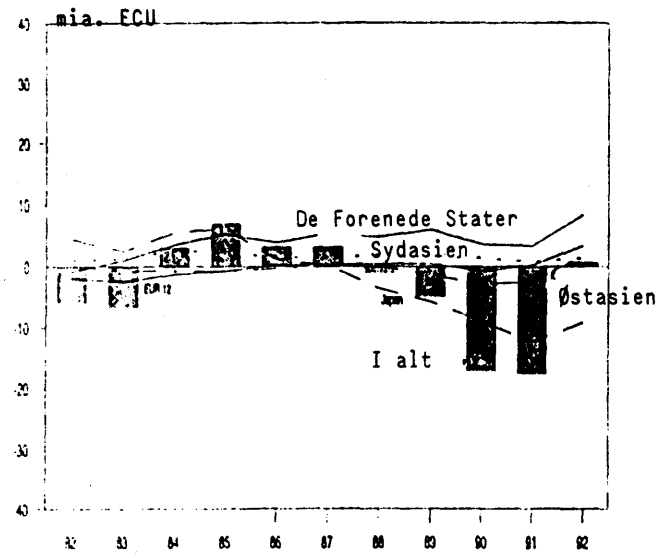

II.3 Øst-, Sydøst- og Sydasiens handelsbalance

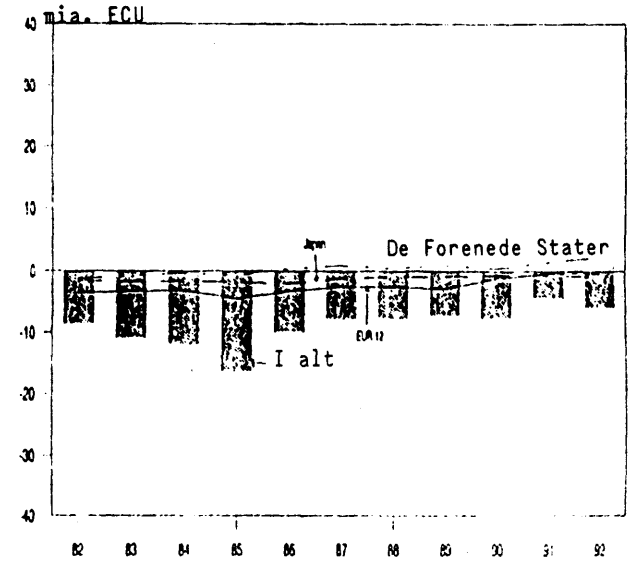
Østasien (*)

Sydøstasien

Sydasien

) Ekskl. Japan

Bilag III

Tabel 1: Den Europæiske Unions samarbejdsaftaler og andre aftaler med de asiatiske lande (og tidspunktet for oprettelse af EU-delegationer i de asiatiske lande)

	<i>Rammehandels- og/eller samarbejdsaftaler; erklæringer osv.</i>	<i>Sektorhandelsaftaler</i>	<i>Tidspunkt for oprettelse af delegation</i>
I. Østasien			
Japan	Fælleserklæring (91)	Fusion (89) Miljø (89)	1974
Sydkorea		Tekstiler (87)	1989
Kina	Handel (78) handel og samarbejde (84) Trade (78); Trade and Co-operation (84)	Tekstiler (89)	1988
Taiwan			
Hongkong		Tekstiler (86)	1993*
Macao	1993	Tekstiler (87)	
Mongoliet	1993		
Nordkorea			
II. Sydøstasien			
ASEAN	1980		
Brunei			
Indonesien		Tapioca (82) Tekstiler 87)	1988**
Malaysia		Tekstiler (87)	
Filippinerne		Tekstiler (87)	1990
Singapore		Tekstiler (87)	
Thailand		Tapioca (82) Tekstiler 87)	1978
Cambodja			
Laos			
Vietnam		Tekstiler (93)	
Burma			
III. Sydøstasien			
Indien	1973/82/94	Sukkerrør (75) Tekstiler (87)	1982
Pakistan	1986	Tekstiler (87)	1988
Sri Lanka	1975/1994	Tekstiler (87) Kokosnødder (75)	
Nepal	1994-5		
Bangladesh	1976	Tekstiler (87)	1989
Maldiverne			
Bhutan			
Afghanistan			

*Kontor, **Repræsentation

**Tabel 2: Den European Union's Trade with the Countries of Asia
(1993)**

Unit = Million ECU

	<i>Handel i ait</i>	<i>Ekspor</i>	<i>Import</i>	<i>Balance</i>
I. ØSTASIEN	153,046	60,514	92,532	-32,018
Østasien (ekskl. Japan)	82,823	37,941	44,882	-6,941
Japan	70,223	22,573	47,650	-25,077
Korea	15,287	7,552	7,735	-183
Kina	30,840	11,302	19,538	-8,236
Taiwan	17,971	7,573	10,398	-2,825
Hongkong	17,889	11,299	6,590	4,709
Macao	579	61	518	-457
Mongoliet	36	13	23	-10
Nordkorea	221	141	80	61
II. SYDØSTASIEN	49,868	23,524	26,344	-2,820
ASEAN	48,588	22,920	25,668	-2,748
Brunei	985	588	397	191
Indonesien	9,102	4,067	5,035	-968
Malaysia	10,232	3,985	6,247	-2,262
Philippines	3,616	1,730	1,886	-156
Singapore	14,020	7,593	6,427	1,166
Thailand	10,633	4,958	5,675	-717
Cambodja	61	26	35	-9
Laos	50	11	39	-28
Vietnam	1,030	486	544	-58
Burma	139	80	59	21
III. SYDASIEN	18,810	9,376	9,434	-58
Indien	12,112	6,230	5,882	348
Pakistan	3,706	2,028	1,678	350
Sri Lanka	1,296	566	730	-164
Nepal	240	47	193	-146
Bangladesh	1,336	433	903	-470
Maldiverne	34	18	16	2
Bhutan	7	5	2	3
Afghanistan	79	49	30	19
TILSAMMEN	221,724	93,414	128,310	-34,896
USA	170,336	84,060	86,276	-2,216
Latinamerika/America	45,499	23,558	21,941	1,617
Østeuropa	80,626	41,899	38,727	3,172

Source: Eurostat

Tabel 3: Den Europæiske Unions, Japans og USA's statslige udviklingsbistand til de asiatiske udviklingslande (1976-1991)

	<i>EU-medlemsstaternes statsl. udvikl. bist. til Asien</i>	<i>EU's statsl. udvik. bist. (forv. af Kommissionen)</i>	<i>EU's samlede udvikl. bist. til Asien (Komm. plus medl. stater)</i>	<i>Japans stats. udv.b. til Asien</i>	<i>USA's stats. udv.b. til Asien</i>
I. Østasien	2,869.9	191.7	3,061.6	6,077.3	65
Kina	2,493.0	190.7	2,683.7	5,394.6	0
Korea	376.9	1.0	377.9	682.7	65
II. Sydøstasien	9,080.3	544.6	9,624.9	19,506.4	3,876
ASEAN	6,650.5	320.4	6,970.9	17,271.7	3,774
Indonesien	4,281.5	100.1	4,381.6	7,243.9	1,212
Malaysia	421.3	6.4	427.7	1,845.6	10
Filippinerne	806.5	71.0	877.5	4,112.1	2,210
Singapore	121.2	0.9	122.1	135.8	9
Thailand	1,020.0	142.0	1162.0	3,934.3	333
Cambodja	111.4	65.3	176.7	4.2	22
Laos	97.2	14.5	111.7	131.6	0
Vietnam	528.4	114.2	642.6	131.5	10
Burma	692.8	30.2	723.0	1,967.4	70
III. Sydasien	15,644.7	2,307.1	17,951.8	9,695.7	6,682
Indien	7,168.8	1,217.3	8,386.1	2,396.4	1,084
Pakistan	2,235.0	177.7	2,412.7	1,898.9	2,043
Sri Lanka	1,491.3	149.1	1,640.4	1,547.4	840
Nepal	805.2	33.5	838.7	704.2	235
Bangladesh	3,821.5	707.7	4,529.2	3,124.4	2,228
Afghanistan	122.9	21.8	144.7	24.4	252
TILSAMMENLÆG	28,594.9	3,043.4	29,638.3	35,279.4	10,623

mio. \$ Kilde: OECD.

ISSN 0254-1459

KOM(94) 314 endelig udg.

DOKUMENTER

DA**11**

Katalognummer : CB-CO-94-340-DA-C

ISBN 92-77-71820-X

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg